

ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ТЕМА № 12 СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ПОЛЩЕЙСЬКИХ

ПЛАН

1. Поняття та принципи соціального захисту поліцейських, його елементи.
2. Службовий час і час відпочинку поліцейських. Відпустки поліцейських.
3. Грошове та житлове забезпечення поліцейських.
4. Медичне забезпечення поліцейських, реалізація права цих осіб на біологічне батьківство (материнство).
5. Одноразова грошова допомога в разі загибелі (смерті), визначення втрати працездатності поліцейського.

1. Поняття та принципи соціального захисту поліцейських, його елементи

Соціальний захист поліцейських є однією з ключових гарантій демократичної, правової та соціальної держави, що передбачає забезпечення належних умов служби, матеріального та правового захисту осіб, які виконують завдання з охорони громадського порядку, боротьби зі злочинністю та захисту прав і свобод громадян.

Згідно зі статтею 1 Закону України «Про Національну поліцію», **поліція** — це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку. Виконання цих завдань потребує високого рівня відповідальності, дисципліни та ризику для життя і здоров'я поліцейських. Саме тому держава встановлює спеціальний механізм соціального захисту для таких осіб і членів їхніх сімей.

У найширшому розумінні **соціальний захист поліцейських** — це система правових, економічних, організаційних та соціальних заходів, спрямованих на створення умов, які гарантують гідний рівень життя поліцейських та їхніх сімей, а також надання допомоги у разі настання обставин, що унеможливають подальше проходження служби.

Положення про соціальний захист поліцейських закріплено в:

- Конституції України (ст. 17, 43, 46, 48);
- Законі України «Про Національну поліцію» (розділ XI);
- Законі України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб»;
- Законі України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;
- підзаконних нормативно-правових актах МВС України.

Відповідно до ст. 92 Закону «Про Національну поліцію», держава гарантує поліцейським належне матеріальне, грошове, пенсійне, житлове, медичне та інше забезпечення, а також захист життя, здоров'я, честі, гідності, майна під час виконання службових обов'язків.

Принципи соціального захисту поліцейських

Принцип законності.

- Соціальний захист здійснюється виключно на підставі та в межах чинного законодавства. Це означає, що жодне обмеження прав чи гарантій поліцейського не може бути встановлене актами, які суперечать закону або Конституції України.

Принцип державних гарантій.

- Соціальний захист поліцейських є обов'язком держави, а не благодійним чи відомчим заходом. Усі витрати, пов'язані з реалізацією соціальних гарантій, фінансуються з Державного бюджету України.

Принцип соціальної справедливості.

- Поліцейський повинен мати рівні можливості щодо соціального забезпечення, незалежно від звання, посади чи місця служби. Захист прав має здійснюватися з урахуванням обсягу ризику та характеру виконуваних завдань.

Принцип цільового характеру соціальної допомоги.

- Соціальні пільги та виплати мають надаватися виключно тим особам, які реально потребують підтримки — у разі поранення, каліцтва, втрати працездатності, загибелі, а також членам їхніх сімей.

Принцип комплексності.

- Соціальний захист включає не лише матеріальні виплати, але й правові, психологічні, медичні, освітні, житлові та інші гарантії.

Принцип пріоритету життя та здоров'я поліцейського.

- Будь-які дії чи рішення у сфері соціального захисту повинні виходити з того, що життя та здоров'я працівника поліції є найвищою соціальною цінністю.

Основні елементи соціального захисту поліцейських

Грошове забезпечення.

- Згідно зі ст. 94 Закону «Про Національну поліцію», поліцейські отримують грошове забезпечення, розмір якого визначається Кабінетом Міністрів України залежно від посади, спеціального звання, строку служби в поліції, інтенсивності та умов служби, кваліфікації, наявності наукового ступеня або вченого звання.

Медичне забезпечення.

- Поліцейським гарантується безоплатне медичне забезпечення в закладах охорони здоров'я Міністерства внутрішніх справ України.

Пенсійне забезпечення.

- Після звільнення зі служби поліцейські мають право на пенсію відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби». Пенсія призначається за вислугу років, інвалідністю чи у разі втрати годувальника.

Житлове забезпечення.

- Поліцейські забезпечуються житлом на підставах і в порядку, визначених житловим законодавством. Поліцейським, які згідно із законом визнані такими, що потребують поліпшення житлових умов, житлова площа надається в першочерговому порядку.

Одноразова грошова допомога.

- Виплачується у випадку загибелі (смерті) або втрати працездатності поліцейського.

Пільги та соціальні гарантії.

- Поліцейські, які брали участь у бойових діях або мають статус ветерана війни, користуються передбаченими законом пільгами: знижки на оплату комунальних послуг, переваги при отриманні житла, медичне обслуговування, санаторно-курортне лікування тощо.

Професійна реабілітація та психологічна підтримка.

- Поліцейські, які отримали психологічні травми або постраждали внаслідок стресових ситуацій під час служби, мають право на психологічну допомогу та реабілітацію.

Окремим аспектом є *соціальний захист членів сімей поліцейських*, особливо у випадках загибелі або поранення працівника під час виконання службових обов'язків.

Частиною 1 статті 97 Закону «Про Національну поліцію» визначено, що *у разі загибелі (смерті) поліцейського члени його сім'ї мають право на одноразову грошову допомогу, пенсію у зв'язку з втратою годувальника, забезпечення житлом, пільги на оплату комунальних послуг, а також пільги у сфері освіти.*

Отже, соціальний захист поліцейських має важливе значення не лише для окремого працівника, але й для ефективності діяльності поліції загалом. Достатній рівень гарантій формує почуття впевненості, професійної стабільності та довіри до держави. Водночас, неналежний рівень соціального захисту може призводити до зниження мотивації, плинності кадрів і навіть корупційних ризиків. Тому держава зобов'язана постійно вдосконалювати законодавство, що регулює соціальне забезпечення поліцейських.

2. Службовий час і час відпочинку поліцейських. Відпустки поліцейських

Особливості правового регулювання службового часу і часу відпочинку поліцейських полягають у тому, що особливий характер служби в поліції містить такі спеціальні умови для певних категорій поліцейських:

- службу у святкові та вихідні дні;
- службу позмінно;
- службу з нерівномірним графіком;
- службу в нічний час.

Розподіл службового часу поліцейських визначається розпорядком дня, який затверджує керівник відповідного органу (закладу, установи) поліції.

Для поліцейських встановлюється п'ятиденний робочий тиждень з двома вихідними днями, а для курсантів (слухачів) та працівників закладів вищої та професійної освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, може встановлюватися шестиденний навчальний (робочий) тиждень з одним вихідним днем.

Вихідні, святкові та неробочі дні є днями відпочинку для всіх поліцейських, крім залучених до виконання службових обов'язків.

Поліцейським, які виконували службові обов'язки у вихідні, святкові та неробочі дні, крім поліцейських, які працюють у змінному режимі, відповідний час для відпочинку в порядку компенсації надається протягом двох наступних місяців.

Відпустки поліцейських:

- поліцейським надаються щорічні оплачувані відпустки в порядку та тривалістю, визначених законом;
- поліцейському надаються також додаткові відпустки у зв'язку з навчанням, творчі відпустки, соціальні відпустки, відпустки без збереження заробітної плати (грошового забезпечення) та інші види відпусток відповідно до законодавства про відпустки.

Особливості обчислення тривалості відпусток поліцейських:

- тривалість відпусток поліцейського обчислюється подовово. Святкові та неробочі дні до тривалості відпусток не включаються;
- тривалість щорічної основної оплачуваної відпустки поліцейського становить тридцять календарних днів, якщо законом не визначено більшої тривалості відпустки;
- за кожний повний календарний рік служби в поліції після досягнення п'ятирічного стажу служби поліцейському надається один календарний день додаткової оплачуваної відпустки, але не більш як п'ятнадцять календарних днів;
- тривалість щорічної відпустки у році вступу на службу в поліції обчислюється пропорційно з дня вступу до кінця року з розрахунку однієї дванадцятої частини відпустки за кожен повний місяць служби;
- відпустка тривалістю менше 10 діб за бажанням особи рядового або керівного складу може бути надана одночасно з черговою відпусткою в наступному році;
- поліцейським дозволяється, за бажанням, використовувати відпустку частинами. Одна частина відпустки має бути не менше 10 діб;
- чергова відпустка надається поліцейському, як правило, до кінця календарного року;
- поліцейським, які захворіли під час щорічної відпустки, після одужання відпустка продовжується на кількість невикористаних днів. Продовження відпустки здійснюється керівником, який надав її, на підставі відповідного документа, засвідченого у визначеному законом чи іншим нормативно-правовим актом порядку;

- поліцейським, які звільняються зі служби в поліції за власним бажанням, за віком, за станом здоров'я (через хворобу) або у зв'язку зі скороченням штатів чи проведенням організаційних заходів, у році звільнення, за їх бажанням, надається щорічна основна відпустка з наступним звільненням, тривалість якої обчислюється пропорційно з розрахунку однієї дванадцятої частини відпустки за кожний повний місяць служби в році звільнення. Датою звільнення поліцейського в цьому разі є останній день відпустки. При звільненні поліцейського зі служби в поліції проводиться відрахування з грошового забезпечення надмірно нарахованої частини щорічної відпустки за час невідпрацьованої частини календарного року. У разі загибелі (смерті) поліцейського таке відрахування не проводиться;
- поліцейським, які звільняються зі служби в поліції, виплачується грошова компенсація за всі не використані під час проходження служби дні:
 1. щорічних основної та додаткової оплачуваних відпусток поліцейського;
 2. щорічної додаткової відпустки особам, які мають дітей або повнолітню дитину - особу з інвалідністю з дитинства підгрупи А І групи.

У разі загибелі (смерті) поліцейського грошова компенсація за всі невикористані ним дні відпусток виплачується членам його сім'ї, зазначеним в абзаці 3 ч. 6 ст. 94 Закону України «Про Національну поліцію», в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, а в разі їх відсутності такі кошти входять до складу спадщини;
- відкликання поліцейського із щорічної відпустки, як правило, забороняється. У разі крайньої необхідності відкликання із щорічної відпустки здійснюється за письмовим наказом керівника відповідно до повноважень, визначених законом та іншими нормативно-правовими актами.

3. **Грошове та житлове забезпечення поліцейських**

Поліцейські отримують грошове забезпечення, розмір якого визначається Кабінетом Міністрів України залежно від посади, спеціального звання, строку служби в поліції, інтенсивності та умов служби, кваліфікації, наявності наукового ступеня або вченого звання. Порядок виплати грошового забезпечення визначає Міністр внутрішніх справ України.

За поліцейськими, які тимчасово проходять службу за межами України, зберігається виплата грошового забезпечення в національній валюті та виплачується винагорода в іноземній валюті за нормами і в порядку, що визначаються Кабінетом Міністрів України.

Поліцейські, відряджені до інших органів державної влади, установ, організацій та прикомандировані відповідно до цього Закону, отримують грошове забезпечення, враховуючи посадовий оклад за посадою, яку вони займають в органі, установі чи організації, до якої вони відряджені, а також інші види грошового забезпечення, визначені цим Законом.

Грошове забезпечення поліцейських індексується відповідно до закону.

За поліцейськими, захопленими у полон або заручниками, а також інтернованими у нейтральних державах або зниклими безвісти за особливих обставин, зберігаються виплати в розмірі посадового окладу за останнім місцем служби, окладу за спеціальним званням, надбавки за вислугу років, інших щомісячних додаткових видів грошового забезпечення постійного характеру та інших видів грошового забезпечення. Сім'ям таких поліцейських щомісячно виплачується грошове забезпечення, в тому числі додаткові та інші види грошового забезпечення, у порядку, визначеному Міністром внутрішніх справ України.

Грошове забезпечення виплачується таким членам сім'ї поліцейського:

- дружині (чоловіку), а в разі її (його) відсутності – повнолітнім дітям, які проживають з поліцейським;
- законним представникам (опікунам, піклувальникам);
- усиновлювачам неповнолітніх дітей (осіб з інвалідністю з дитинства – незалежно від їх віку) поліцейського;
- особам, які перебувають на утриманні поліцейського;
- батькам поліцейського рівними частками, якщо поліцейський не перебуває у шлюбі та не має дітей.

Виплата грошового забезпечення членам сім'ї поліцейського здійснюється до повного з'ясування обставин захоплення поліцейського в полон або заручником, інтернування або його звільнення, або визнання поліцейського безвісно відсутнім чи оголошення померлим у встановленому законом порядку.

У разі індексації грошового забезпечення, в тому числі додаткового та інших видів грошового забезпечення поліцейських, грошове забезпечення членам сімей поліцейських, захоплених у полон або заручниками, інтернованих у нейтральних державах або зниклих безвісти за особливих обставин, а також визнаних безвісно відсутніми чи оголошених померлими у встановленому законом порядку, виплачується з урахуванням такої індексації з дня прийняття рішення про проведення такої індексації. Порядок та умови перерахунку розміру грошового забезпечення, в тому числі додаткового та інших видів грошового забезпечення поліцейських, встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Особливості житлового забезпечення поліцейських:

поліцейські забезпечуються житлом на підставах і в порядку, визначених житловим законодавством;

поліцейським, які згідно із законом визнані такими, що потребують поліпшення житлових умов, житлова площа надається: а) в першочерговому порядку; б) позачергово:

1. особам, які звільнені зі служби в поліції і визнані особами з інвалідністю I групи внаслідок поранення, контузії, каліцтва, одержаних під час виконання службових обов'язків під час служби в поліції, або захворювання, одержаного під час проходження служби в поліції, і які згідно із законом визнані такими, що потребують поліпшення житлових умов;

2. членам сім'ї (дружині (чоловіку), дітям) поліцейського, який загинув під час виконання службових обов'язків, які згідно із законом визнані такими, що потребують поліпшення житлових умов та на момент загибелі поліцейського перебували на обліку осіб, які потребують поліпшення житлових умов, у відповідному населеному пункті;

• поліцейським та членам їхніх сімей можуть надаватися житлові приміщення в гуртожитках та службові житлові приміщення в порядку і на умовах, визначених житловим законодавством;

• поліцейські, які перебувають на обліку громадян, що потребують поліпшення житлових умов, під час звільнення зі служби в поліції за станом здоров'я, за віком, у зв'язку із скороченням штату залишаються на цьому обліку до одержання житла з державного житлового фонду до настання визначених законом підстав для зняття із зазначеного обліку;

• керівники органів поліції мають право виплачувати поліцейським, які не мають власного житла в населеному пункті, де вони проходять службу, і винаймають житло на підставі договору житлового найму, компенсацію за найм у розмірі і порядку, що визначаються Кабінетом Міністрів України.

4. Медичне забезпечення поліцейських, реалізація права цих осіб на біологічне батьківство (материнство)

Поліцейським гарантується безоплатне медичне забезпечення в закладах охорони здоров'я Міністерства внутрішніх справ України.

У разі відсутності за місцем проходження служби, місцем проживання або тимчасового перебування поліцейських закладу охорони здоров'я Міністерства внутрішніх справ України чи відповідних відділень або спеціального медичного обладнання, необхідного для надання медичної допомоги, а також у невідкладних випадках медична допомога надається державними або комунальними закладами охорони здоров'я.

У разі відсутності спеціального медичного обладнання, медичних фахівців або спеціалізованих відділень у закладах охорони здоров'я Міністерства внутрішніх справ України, а також в інших державних та комунальних закладах охорони здоров'я, медичних показань, визначених закладом охорони здоров'я Міністерства внутрішніх справ України, бюджетних асигнувань поліцейський може бути направлений за висновком відповідного закладу охорони здоров'я на обстеження або лікування до приватного закладу охорони здоров'я або іноземного медичного закладу.

Направлення поліцейських на лікування за межі України здійснюється на загальних підставах у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Медичне забезпечення членів сімей поліцейських:

- члени сімей поліцейських (дружина (чоловік), діти до 18 років, а в разі їх навчання у закладах вищої освіти – до 23 років), а також члени сімей поліцейських, які загинули (померли), пропали безвісти, стали особами з інвалідністю під час проходження служби в поліції (у тому числі під час участі в міжнародних миротворчих операціях), мають право на безоплатне медичне обслуговування в закладах Міністерства внутрішніх справ України;
- поліцейські та члени їхніх сімей (дружина (чоловік), діти до 18 років, а в разі їх навчання у закладах вищої освіти – до 23 років) мають право на пільгове реабілітаційне, санаторно-курортне лікування, оздоровлення та відпочинок у медичних реабілітаційних центрах, санаторіях, будинках відпочинку, пансіонатах та оздоровчих закладах Міністерства внутрішніх справ України за рахунок бюджетних коштів, визначених на утримання Міністерства внутрішніх справ України в порядку, що встановлюється Міністерством внутрішніх справ України;
- члени сімей поліцейських, які загинули (померли) під час проходження служби в поліції, мають право на безоплатне санаторно-курортне лікування та оздоровлення один раз на два роки. До таких членів сімей належать: дружина (чоловік), якщо вона (він) не одружилися вдруге, діти до 18 років, а в разі їх навчання у закладах вищої освіти – до 23 років, а також діти з інвалідністю з дитинства (незалежно від віку).

Громадяни України з числа колишніх поліцейських, які були звільнені зі служби за станом здоров'я, за віком, у зв'язку із скороченням штату, та члени їхніх сімей (дружина (чоловік), діти до 18 років, а в разі їх навчання у закладах вищої освіти – до 23 років) мають право на медичне забезпечення в закладах охорони здоров'я Міністерства внутрішніх справ України відповідно до умов, визначених Законом «Про Національну поліцію».

Поліцейські зобов'язані щороку проходити комплексний медичний огляд (диспансеризацію), а за необхідності – цільові медичні огляди, психофізіологічні обстеження і тестування в порядку, визначеному Міністром внутрішніх справ України.

У період дії воєнного стану поліцейським гарантується безоплатне медичне забезпечення в закладах охорони здоров'я будь-якої форми власності.

У період дії воєнного стану поліцейські, які беруть безпосередню участь у бойових діях або забезпечують здійснення заходів з національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії, або виконують свої службові завдання в районах воєнних (бойових) дій, користуються правовими і соціальними гарантіями, встановленими абз. 10 п. 1 ст. 11 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей».

5. Одноразова грошова допомога в разі загибелі (смерті), визначення втрати працездатності поліцейського

Одноразова грошова допомога в разі загибелі (смерті), визначення втрати працездатності поліцейського (далі – одноразова грошова допомога) є соціальною виплатою, гарантованою допомогою з боку держави, яка призначається і виплачується особам, які за законом мають право на її отримання, у разі:

- загибелі поліцейського, що настала внаслідок протиправних дій третіх осіб, або під час учинення дій, спрямованих на рятування життя людей або усунення загрози їхньому життю, чи в ході участі в антитерористичній операції, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, під час захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України або смерті поліцейського внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), отриманого за зазначених обставин;
- смерті поліцейського, що настала під час проходження ним служби в поліції;
- визначення поліцейському інвалідності, що настала внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), отриманого під час виконання ним службових обов'язків, пов'язаних із виконанням повноважень та основних завдань міліції або поліції, чи участі в антитерористичній операції, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, чи в період дії воєнного стану під час безпосередньої участі в заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку із збройною агресією проти України, протягом шести місяців після його звільнення з поліції внаслідок вищезазначених причин;
- визначення поліцейському інвалідності внаслідок захворювання, поранення (контузії, травми або каліцтва), пов'язаних з проходженням ним служби в органах внутрішніх справ або поліції, протягом шести місяців після звільнення його з поліції внаслідок вищезазначених причин;

- отримання поліцейським поранення (контузії, травми або каліцтва) під час виконання ним службових обов'язків, пов'язаних із здійсненням повноважень та основних завдань міліції або поліції, чи участі в антитерористичній операції, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, чи в період дії воєнного стану під час безпосередньої участі в заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку із збройною агресією проти України, наслідком якого є часткова втрата працездатності без визначення йому інвалідності;
- отримання поліцейським поранення (контузії, травми або каліцтва), пов'язаного із проходженням служби в органах внутрішніх справ або поліції, наслідком якого є часткова втрата працездатності без визначення йому інвалідності.

Поліцейський має право скласти в письмовій довільній формі особисте розпорядження на випадок своєї загибелі (смерті) про виплату одноразової грошової допомоги особі (особам) за її вибором, визначивши розмір частки таких осіб у відсотках (далі – особисте розпорядження).

Справжність підпису на особистому розпорядженні засвідчує керівник органу (закладу, установи) поліції або нотаріус. Оригінал особистого розпорядження зберігається в особовій справі поліцейського, який його склав. Поліцейський має право у будь-який час скасувати особисте розпорядження або скласти нове. Кожне нове особисте розпорядження скасовує дійсність попереднього. Заборонено розголошувати зміст особистого розпорядження до встановлення факту загибелі (смерті) особи, яка його склала.

Особи, які мають право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги:

- за наявності особистого розпорядження право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги мають особи, на користь яких складено особисте розпорядження, у розмірі частки, визначеної в такому розпорядженні у відсотках;
- незалежно від змісту особистого розпорядження право на одноразову грошову допомогу мають малолітні, неповнолітні, повнолітні непрацездатні діти, непрацездатна вдова (вдівець) та непрацездатні батьки загиблої (померлої) особи у розмірі 50 відсотків частки, яка належала б кожному з них у разі призначення і виплати одноразової грошової допомоги за відсутності особистого розпорядження;
- у разі відсутності особистого розпорядження або за наявності неохопленої особистим розпорядженням частки розміру одноразової грошової допомоги право на призначення та отримання такої одноразової грошової допомоги (її частки) мають членів сімей загиблих (померлих) осіб, у рівних частках, а саме:
 1. діти, у тому числі усиновлені, зачаті за життя загиблої (померлої) особи та народжені після її смерті, а також діти, стосовно яких загиблу (померлу) особу за її життя було позбавлено батьківських прав;
 2. один із подружжя, який пережив загиблу (померлу) особу;
 3. батьки (усиновлювачі) загиблої (померлої) особи, якщо вони не були позбавлені стосовно неї батьківських прав або їхні батьківські права були поновлені на час її загибелі (смерті);
 4. внуки загиблої (померлої) особи, якщо на момент її загибелі (смерті) їх батьки загинули (померли);
 5. жінка (чоловік), з якою (з яким) загибла (померла) особа проживали однією сім'єю, але не перебували у шлюбі між собою або в будь-якому іншому шлюбі, за умови що цей факт встановлено рішенням суду, яке набрало законної сили;
 6. утриманці загиблої (померлої) особи, визначені відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб»;
- у випадках, передбачених п. 3-6 ч. 1 ст. 97 Закону України «Про Національну поліцію», право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги мають відповідні поліцейські.

Розміри одноразової грошової допомоги поліцейським, а в разі їх загибелі (смерті) – особам, які за законом мають право на її отримання, визначаються виходячи з розміру прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня календарного року, в якому прийнято рішення про виплату:

- загибелі (смерті) поліцейського – 750 розмірів прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня календарного року, в якому прийнято рішення про виплату;
- смерті поліцейського – 250 розмірів прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня календарного року, в якому прийнято рішення про виплату;
- визначення поліцейському внаслідок причин, зазначених у п. 3 ч. 1 ст. 97 Закону України «Про Національну поліцію» інвалідності:
 - а) I групи – 400 розмірів прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня календарного року, в якому прийнято рішення про виплату;
 - б) II групи – 300 розмірів прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня календарного року, в якому прийнято рішення про виплату;
 - в) III групи – 250 розмірів прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня календарного року, в якому прийнято рішення про виплату;
- визначення поліцейському внаслідок причин, зазначених у п. 4 ч. 1 ст. 97 Закону України «Про Національну поліцію», інвалідності:
 - а) I групи – 120 розмірів прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня календарного року, в якому прийнято рішення про виплату;
 - б) II групи – 90 розмірів прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня календарного року, в якому прийнято рішення про виплату;
 - в) III групи – 70 розмірів прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня календарного року, в якому прийнято рішення про виплату;

- отримання поліцейським поранення (контузії, травми або каліцтва) унаслідок причин, зазначених у п. 5ч. 1 ст. 97 Закону України «Про Національну поліцію», – у розмірі 70 розмірів прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня календарного року, в якому прийнято рішення про виплату;
- отримання поліцейським поранення (контузії, травми або каліцтва) унаслідок причин, зазначених у 6 ч. 1 ст. 97 Закону України «Про Національну поліцію», – залежно від ступеня втрати працездатності у відповідних відсотках від 70 розмірів прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня календарного року, в якому прийнято рішення про виплату.

Призначення і виплата одноразової грошової допомоги:

- одноразова грошова допомога за відсутності особистого розпорядження призначається і виплачується рівними частками всім особам, які мають право на її призначення та отримання, за їх особистою заявою або заявою їх законних представників;
- у разі відмови однієї з осіб, зазначених у ч. 4 ст. 98 Закону України «Про Національну поліцію», від отримання одноразової грошової допомоги, а також якщо одна із таких осіб у строк, встановлений частиною восьмою цієї статті, не реалізувала своє право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги, її частка розподіляється між іншими особами, які мають право на призначення та отримання такої допомоги, у рівних частках;
- одноразова грошова допомога у випадках, передбачених п. 1-2 ч. 1 ст. 97 Закону України «Про Національну поліцію», за наявності особистого розпорядження виплачується особі (особам), на користь якої (яких) складено особисте розпорядження, у розмірі частки, визначеної в такому розпорядженні. У таких випадках розмір часток обраховується із суми, що залишилася після виплат, визначених абз. 2 ч. 2 ст. 98 Закону «Про Національну поліцію».

У разі відмови однієї з осіб, визначених в особистому розпорядженні, від отримання одноразової грошової допомоги, а також якщо одна з таких осіб у строк, встановлений частиною восьмою цієї статті, не реалізувала своє право на призначення та отримання такої допомоги, її частка розподіляється між іншими особами, які мають право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги, у рівних частках.

Відмова від призначення та отримання одноразової грошової допомоги від імені малолітніх, неповнолітніх дітей загиблої (померлої) особи, а також недієздатних осіб та осіб, цивільна дієздатність яких обмежена, які мають право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги, **не допускається**.

Особи, які мають право на одноразову грошову допомогу, можуть відмовитися від її призначення та отримання шляхом подання заяви, справжність підпису на якій засвідчується нотаріально.

Визначення інвалідності та ступеня втрати працездатності без визначення інвалідності поліцейським здійснюється в індивідуальному порядку державними закладами охорони здоров'я відповідно до законодавства.

У разі визначення інвалідності або часткової втрати працездатності без визначення інвалідності поліцейському, особі, звільненій зі служби в органах поліції, який (яка) на день отримання інвалідності, визначення відсотка часткової втрати працездатності без визначення інвалідності або на день його (її) звільнення з органів поліції займав (займала) посаду в державному органі, установі, організації або у закладі вищої освіти, які виконують роботу в інтересах держави та її безпеки, із залишенням на службі в поліції, виплата одноразової грошової допомоги здійснюється за рахунок коштів тих органів державної влади, до яких вони були відряджені.

Особи, які мають право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги, визначеної Законом України «Про Національну поліцію», можуть реалізувати його протягом трьох років з дня виникнення в них такого права.

Призначення і виплата одноразової грошової допомоги не здійснюються, якщо загибель (смерть), поранення (контузія, травма або каліцтво), інвалідність, часткова втрата працездатності без визначення інвалідності поліцейського є наслідком:

- учинення ним діяння, яке є кримінальним або адміністративним правопорушенням;
- учинення ним дій у стані алкогольного, наркотичного чи токсичного сп'яніння;
- навмисного спричинення собі тілесного ушкодження, іншої шкоди своєму здоров'ю або самогубства (крім випадку доведення особи до самогубства, який доведений судом);
- подання особою свідомо неправдивої інформації про призначення і виплату одноразової грошової допомоги.

Одноразова грошова допомога не призначається особі, яка умисно позбавила життя чи вчинила замах на особу (осіб), яка (які) має (мають) відповідно до Закону України «Про Національну поліцію» право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги, або притягалася до адміністративної чи кримінальної відповідальності за вчинення правопорушення стосовно загиблої (померлої) особи, за рішенням суду, яке набрало законної сили.

У призначенні та виплаті одноразової грошової допомоги може бути відмовлено або її виплата припинена чи призупинена особі, щодо якої рішенням суду, яке набрало законної сили, встановлено факт ухиляння від виконання обов'язку щодо утримання загиблої (померлої) особи за її життя.

За наявності спору між особами, які мають право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги, або між особами і органами, уповноваженими призначати та здійснювати виплату одноразової грошової допомоги, щодо права на її призначення та отримання та/або її розміру орган, уповноважений здійснювати виплату одноразової грошової допомоги, призупиняє її виплату до вирішення спору в судовому порядку та набрання судовим рішенням законної сили.